

Nazwa gminy	Charakter administracyjny gminy
Morawica	gmina wiejska

Gmina Morawica położona jest w centralnej części województwa świętokrzyskiego, graniczy bezpośrednio z miastem Kielce - stolicą regionu. To sąsiedztwo udało się doskonale wykorzystać. Dynamicznie rozwija się tutaj budownictwo mieszkaniowe. W ostatnich latach liczba mieszkańców gminy wzrosła o 1/3 przekraczając granicę 14.300 osób. Sprzyja temu zjawisku plan zagospodarowania przestrzennego uchwalony na całym terytorium gminy już w roku 2006. O Morawicy często mówi się też w kontekście pozyskiwania funduszy unijnych. W rankingu Gazety Prawnej „Europejska Gmina – Europejskie miasto”, gmina Morawica uplasowała się w województwie świętokrzyskim na pierwszym miejscu wśród gmin wiejskich. W dużej mierze środki te przeznaczone są na infrastrukturę techniczną - budowane są drogi i chodniki oraz sieć kanalizacyjna i uzbrojenie nowych osiedli mieszkaniowych. Duże środki finansowe gmina przeznacza także na infrastrukturę sportową i kulturalną - w roku 2008 oddano do użytku Krytą Pływalnię „Korał” o unikatowej necce ze stali nierdzewnej. Zakończono już także inne wielkie przedsięwzięcia - pełnowymiarowa hala widowiskowo-sportowa w Bilczy oraz zalew retencyjno-rekreacyjny na rzece Morawka. Udało się zapewnić szeroko pojętą infrastrukturę dla zwiększonej liczby mieszkańców - dwa stadiony sportowe, korty tenisowe, boiska o sztucznej nawierzchni, kilkadziesiąt placów zabaw, dobrze wyposażone szkoły, swobodny dostęp do podstawowej służby zdrowia i lekarzy specjalistów, rozbudowująca się sieć gazociągowa - to wszystko sprawia, że ludzie chcą się tutaj budować i mieszkać. Co ciekawe kolejne lata to kolejne wielkie inwestycje, związane z realizacją ambitnych planów rozwoju gminy. Rozpoczęła się budowa sieci kanalizacyjnej o długości ok. 70 km w 8-miu miejscowościach gminy. 85% kosztów inwestycji udało się pozyskać gminie z Unii Europejskiej. Wszystko wskazuje na to, że do końca roku 2012 skanalizowany zostanie cały obszar gminy Morawica, a długość sieci przekroczy 200 km.

Najbardziej spektakularnym projektem do zrealizowania w najbliższych 2-3 latach będzie jednak niewątpliwie budowa Centrum Samorządowego i rewitalizacja zabytkowego parku w Morawicy. Niegdyś park stanowił otoczenie dworu byłych właścicieli ziemskich w Morawicy - rodziny Oraczewskich. Gminie udało się wykupić ten teren od poprzednich właścicieli i planowane jest przywrócenie parku do dawnej świetności. Na obrzeżach parku powstanie natomiast Centrum Samorządowe. Będzie to obiekt łączący w sobie funkcje administracyjne i kulturalno-oświatowe, gdzie obok urzędu gminy będzie funkcjonować gminne centrum kultury, sala widowiskowa oraz biblioteka i czytelnia internetowa.

Na Morawicy warto skoncentrować uwagę także ze względu na jej ofertę dla inwestorów. Obecnie gmina dysponuje około 90 ha profesjonalnie przygotowanych gruntów w Bilczy, Dębskiej Woli i Woli Morawickiej - wszystkie własności komunalnej. Cieszą się one jednak dużym zainteresowaniem ze strony przedsiębiorców z Polski i z zagranicy, stąd oferowany obszar stale się kurczy. Część gruntów należy do Specjalnej Strefy Ekonomicznej „Starachowice”. Równie ważna jest jednak korzystna lokalizacja, dobra i stale poprawiająca się sieć dróg i linii kolejowych, projektowany port lotniczy w Obicach, ale także „dobra atmosfera dla biznesu”, którą podkreślają prowadzący tu działalność. Za swe osiągnięcia Gmina Morawica była wielokrotnie nagradzana, w tym pięciokrotnie certyfikatem Gmina Fair Play, a w ubiegłorocznym Rankingu samorządów dziennika Rzeczpospolita zajęła 5 miejsce w kraju.

Nazwa gminy	Charakter administracyjny gminy
Puławy	gmina miejska

Puławy to 50-tysięczne miasto-ogród, o powierzchni 50,61 km² położone na prawym brzegu Wisły. Wyrósł z rezydencji zaprojektowanej w XVII w. na wiślanej skarpie. Do rozkwitu doprowadziła Puławy Izabela księżna Czartoryska, która stworzyła tu na przełomie XVIII i XIX w. ważny ośrodek życia umysłowego, politycznego i artystycznego. W przeszłości miasto ukochały znamienite rody magnackie, wybitni artyści, naukowcy, poeci i filozofowie. Dziś tradycje naukowe kontynuuje pięć instytutów naukowo-badawczych (Państwowy Instytut Weterynaryjny – PIB, Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – PIB, Instytut Nawozów Sztucznych, Instytut Ogrodnictwa – Oddział Pszczelnictwa w Puławach, Wojskowy Instytut Higieny i Epidemiologii Ośrodek Diagnostyki i Zwalczania Zagrożeń Biologicznych).

Miasto od dawna jest aktywne gospodarczo - oferuje system udogodnień i ulg dla przedsiębiorców, wspiera instytucje i instrumenty okołobiznesowe, jest współzałożycielem Puławskiego Parku Przemysłowego (2003) - najdalej wysuniętego na wschód terenu UE o tak znaczącym i specyficznym potencjale produkcyjnym i logistycznym oraz inicjatorem i inwestorem Puławskiego Parku Naukowo-Technologicznego. Na terenie Zakładów Azotowych „Puławy” SA zlokalizowana jest podstrefa Specjalnej Strefy Ekonomicznej „Starachowice”. Dynamicznie z każdym rokiem wzrasta wartość budżetu gminy - w ostatnich latach znaczący wpływ miało na to bardzo skuteczne pozyskiwanie środków zewnętrznych. Wydatki majątkowe Puław zaplanowane na 2011 rok to ok. 40% budżetu.

Najważniejsze inwestycje realizowane w Puławach w latach 2006-2010 to: most im. Jana Pawła II, największy w Polsce, a trzeci w Europie most łukowy: 400 mln zł; pierwszy etap obwodnicy Puław (12,71 km): 311 mln zł; Miasteczko Holenderskie - pilotażowy projekt uspokojenia ruchu drogowego: 30 mln zł; Puławy w sieci - wdrażanie rozwiązań społeczeństwa informacyjnego: 19 mln zł; przebudowa i modernizacja stadionu: 49 mln zł; Puławski Park Naukowo-Technologiczny (planowane uruchomienie - 2012 r.): 78 mln zł; wykorzystanie walorów rzeki Wisły, w celu budowy wspólnego produktu turystycznego przez Kazimierz Dolny, Puławy i Janowiec: 66 mln zł; poprawa dostępności i jakości systemu komunikacji miejskiej dla Miasta Puławy wraz z obszarami sąsiednich gmin: 26 mln zł.

W 2006 r. Puławy uzyskały bezterminowo tytuł Złota Lokalizacja Biznesu (ukoronowanie trzykrotnego zdobycia tytułu Gmina Fair Play – Certyfikowana Lokalizacja Inwestycji 2004, 2005, 2006), zaś w uznaniu dla działań i inwestycji proekologicznych – tytuł Lider Polskiej Ekologii (2005) i Mecenasa Polskiej Ekologii (2007). W 2010 roku Puławy uzyskały wyróżnienie w konkursie Samorząd Przyjazny Przedsiębiorczości. Natomiast projekt „Puławy w sieci...” został wyróżniony w konkursie Krajowy Lider Innowacji i Rozwoju. Potwierdzeniem jakości zarządzania i stosowanych rozwiązań są kolejne tytuły i certyfikaty: Bezpieczna Gmina, Przejrzysta Polska czy ISO 9001.

W 2009 r. została przyjęta strategia promocji, określająca nadrzędną filozofię miasta i kierunek zarządzania jego zasobami: Puławy. Z myślą o człowieku (ang.: Puławy. Human City). Strategia ta doskonale porządkuje procesy podejmowania decyzji gospodarczych i społecznych w duchu nowoczesnego humanizmu - celem jest umocnienie ośrodka jako doskonałego miejsca do życia, pracy, inwestowania, ale też rozwoju osobistego i wypoczynku. Miasto chce być synonimem innowacyjności w sferze społecznej i gospodarczej oraz holistycznego podejścia do człowieka i środowiska.

Nazwa gminy	Charakter administracyjny gminy
Siedlce	gmina miejska

Siedlce to 80 tysięczne miasto położone na obszarze prawie 32 km². Od wielu lat odnotowuje dodatni przyrost naturalny. Siedlczanie są społeczeństwem młodym: 23,8% ogółu mieszkańców miasta to osoby w wieku przedprodukcyjnym, a 65% w wieku produkcyjnym. Dzięki korzystnej strukturze wieku mieszkańców zapewniona jest stabilność kadr na rynku pracy. Obecnie w mieście działa ponad 8 tysięcy różnych podmiotów gospodarczych.

Siedlce są również ważnym ośrodkiem akademickim. Wyższe uczelnie - Uniwersytet Przyrodniczo - Humanistyczny, Collegium Mazovia Inowacyjna Szkoła Wyższa oraz inne uczelnie kształcą obecnie ponad 15 tys. studentów, pochodzących z całego regionu Mazowsza i Podlasia.

Siedlce są miastem bezpiecznym. Od lat funkcjonuje w centrum miasta monitoring. Coraz szerzej rozwijana jest też sieć bezpłatnego bezprzewodowego Internetu.

Niekwestionowanym atutem miasta jest położenie na jednym z najważniejszych szlaków komunikacyjnych Europy. Siedlce leżą w odległości 90 km na wschód od Warszawy i tyle samo od przejścia granicznego z Białorusią w Terespolu. Trasa kolejowa Berlin - Moskwa, obecnie modernizowana i przekształcana w „szybką kolej”, zapewnia dogodne połączenia miasta z całym krajem i wschodnimi sąsiadami: Białorusią i Rosją. Komunikację z miastem poprawi w przyszłości autostrada A2, która przebiegać będzie przez obrzeża Siedlec.

Tereny położone w ekologicznie czystym regionie, w „nadbużańskim” sąsiedztwie, predysponowane są do przyjęcia inwestycji związanych z przetwórstwem rolno-spożywczym czy ekologią. Inne inwestycje mogą być lokowane w dwóch dzielnicach przemysłowych. Oferty inwestycyjne obejmują zarówno grunty miasta, firm oraz osób prywatnych. Atrakcyjność terenów pod inwestycje zwiększa towarzysząca infrastruktura. Siedlce aktywnie i skutecznie zabiegają o środki na jej rozwój. W 2010 roku rozpoczęto budowę obwodnicy wewnętrznej miasta, która została zaliczona do kluczowych projektów województwa mazowieckiego w latach 2007-2013. Nowa inwestycja przejmie ruch tranzytowy przebiegający przez miasto. Planowany koszt inwestycji wyniesie 58,5 mln zł.

W Siedlcach zainwestowały takie firmy jak: Polimex-Mostostal S.A., Altrad, „Baumann-Mostostal” Sp. z o.o., Stadler-Polska, Fabryka Narzędzi Skrawających „Fenes” S.A., „Teleperformance Polska”, PSI Spółdzielczy Producent Sprężyn, Siedleckie Zakłady Drobiarskie „Drosed” S.A., Cargill Polska Sp. z o.o., Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska, Podlaska Wytwórnia Wódek „Polmos” S.A., „Zentis Polska” Sp. z o.o., „Agrofruct”.

W zakresie usług ważną rolę odgrywa przede wszystkim: handel, transport, obsługa nieruchomości i firm, edukacja, hotele i restauracje. Te ostatnie tworzą odpowiednie otoczenie biznesu, co wpływa na zwiększenie atrakcyjności lokalizacyjnej miasta. Siedlce są miastem bogatym intelektualnie, kulturalnie i turystycznie, a przede wszystkim są otwarte na nowe inwestycje. To miasto wielkich możliwości.

Nazwa gminy	Charakter administracyjny gminy
Dębica	gmina miejska

Dębica liczy ponad 48 tysięcy mieszkańców. Położona jest w południowo - wschodniej Polsce, w zachodniej części województwa podkarpackiego na pograniczu Kotliny Sandomierskiej i Pogórza Karpackiego. Przez miasto przepływa rzeka Wisłoka. W okolicy jest wiele miejsc godnych polecenia do odpoczynku i rekreacji. Z tego malowniczo położonego miasta niedaleko jest do granic z Ukrainą i Słowacją. Dębica spełnia istotną rolę w krajowym i międzynarodowym systemie komunikacyjnym. Najważniejszym szlakiem drogowym przebiegającym przez miasto jest międzynarodowa droga E-4 łącząca Niemcy z Ukrainą. Wkrótce przebiegać tędy będzie autostrada A4 Zachód – Wschód, a w pobliżu miasta zlokalizowane zostaną dwa zjazdy. Miasto posiada także doskonałe połączenie kolejowe na trasie z Wrocławia do Przemyśla oraz Zamościa. Najbliższe lotnisko znajduje się 50 km od Dębicy, w Jasionce k/Rzeszowa, drugie, oddalone 120 kilometrów w Krakowie.

Dębica to nowoczesne miasto. Doskonale łączy w sobie czar miasta o 650 – letniej historii z przemysłowym charakterem. To miasto, w które oferuje bardzo dobre warunki do aktywnego wypoczynku, jak również niezwykle wydarzenia kulturalne, jakich nie spotka się nigdzie indziej w Polsce. Tradycje muzyczne Dębicy wpłynęły mocno na życie najśłynniejszego obywatela miasta - kompozytora Krzysztofa Pendereckiego.

Dębica ukierunkowana jest na rozwój przemysłu, gałęzi turystyczno – rekreacyjnej, komunikacji, budownictwa i usług. Największym zakładem działającym w mieście jest Firma Oponiarska „Dębica” S. A., jeden z największych polskich producentów opon samochodowych, który jest częścią amerykańskiego koncernu „Goodyear”. Firmą o sporym dorobku jest również Wytwórnia Urządzeń Chłodniczych "PZL - Dębica" S.A. – jeden z większych producentów urządzeń dla przemysłu chłodniczego. Znaczącą pozycję na gospodarczej mapie miasta ma również producent farb i lakierów firma TBD S.A, która jest częścią fińskiego koncernu Tikkurila OY.

Dębica ma spore osiągnięcia kulturalne, szczególnie w dziedzinie muzyki i teatru. Ponad stuletnie tradycje ruchu muzycznego miały wielki wpływ na życie Krzysztofa Pendereckiego, światowej sławy kompozytora, który urodził się i wychował w Dębicy.

Dębica posiada jedną z najlepszych baz sportowych na Podkarpaciu. W jej skład wchodzi kompleks basenów kąpielowych: kryty o wymiarach olimpijskich przy ulicy Piłsudskiego oraz otwarty, użytkowany w sezonie letnim przy ulicy Sobieskiego. Dębica była wielokrotnie organizatorem mistrzostw Polski i Grand Prix Polski w pływaniu, mistrzostw Europy w Pływaniu w Płetwach oraz zawodów międzynarodowych.

Odwiedzając Dębicę warto pamiętać, że jest to miasto pięknie położone, wokół jest wiele malowniczych wzgórz, pełnych zieleni lasów. To znakomite miejsce do spacerów pieszych i rowerowych. Zimą znakomite tereny do narciarstwa biegowego, zaś w pobliskiej Stobiernej także zjazdowego. Na przepływającej przez miasto Wisłoce odbywają się międzynarodowe spływy kajakowe. Dębica otoczona jest także atrakcyjnymi, kameralnymi ośrodkami wypoczynkowymi w Chotowej i Kozłowie. Dębica gwarantuje także dobrą zabawę w klubach muzycznych, klubach bilardowych oraz licznych pubach i kawiarniach.

Nazwa gminy	Charakter administracyjny gminy
Goleniów	gmina miejsko-wiejska

Powierzchnia **Gminy Goleniów** zajmuje obszar 444 km², co stawia ją to na 5 miejscu największych gmin województwa zachodniopomorskiego. Liczba mieszkańców gminy wynosi ponad 33 tys., z czego 23 tys. zamieszkuje miasto Goleniów, rozpostarte na powierzchni 12,5 km².

Goleniów oddalony jest o 35 km od centrum Szczecina i 65 km od Świnoujścia. Odległość do granicy z Niemcami i przejściami granicznymi w Kołbaskowie i Lubieszynie wynosi 50 km. Zachodnie granice gminy oparte są o brzegi Jeziora Dąbie i na krótkim odcinku o Odrę. Przez gminę i miasto Goleniów przepływa rzeka Ina. 50% powierzchni Gminy zajmują lasy Puszczy Goleniowskiej.

Goleniów posiada bardzo dobre powiązania komunikacyjne poprzez drogę krajową Nr-3 łączącą Goleniów ze Szczecinem i dalej z oddalonym o 200 kilometrów Berlinem oraz ze Świnoujściem i przeprawami promowymi do krajów Skandynawskich, a także drogę krajową Nr-6, biegnącą wzdłuż wybrzeża Bałtyckiego do Gdańska i do krajów bałtyckich. Przez miasto przebiega linia kolejowa Szczecin – Świnoujście, a w odległości 5 km znajduje się jeden z najnowocześniejszych w kraju portów lotniczych: Międzynarodowy Port Lotniczy Szczecin – Goleniów

Gmina Goleniów wykorzystując swe położenie geograficzne od wielu lat tworzy dogodne warunki dla rozwoju przedsiębiorczości. Efektem tego jest bardzo dynamiczny rozwój małych i średnich przedsiębiorstw, których liczba wynosi ponad 4000 (wg GUS). Od kilku lat trwa rozbudowa infrastruktury technicznej i promocja Goleniowskiego Parku Przemysłowego. Jest to, w obecnej chwili 405-ha Park Przemysłowy, w którym od 2002 roku do marca 2010 osiadło 40 firm. Spośród nich 29 prowadzi już produkcję, a pozostałe znajdują się w różnych stadiach budowy lub przygotowywania dokumentacji. Od 1997 roku miasto wykorzystало na inwestycje i różnego rodzaju projekty kulturalne łącznie ponad 100 mln złotych środków unijnych.

Organizację projektów międzynarodowych ułatwia współpraca z 5 miastami partnerskimi, Związkiem Miast Hanzeatyckich i Euroregionem Pomerania.

Różnorodność i jakość działań władz gminy oraz jej mieszkańców wielokrotnie była zauważana i doceniana. Świadczą o tym liczne wyróżnienia i nagrody, przyznane dla miasta i gminy. Z ostatniego okresu są to m.in. nagroda miesięcznika „Forbes” za rozwój Goleniowskiego Parku Przemysłowego, nagroda w konkursie Eko-Lider Funduszu Spójności za projekt „Zapewnienie prawidłowej gospodarki wodno-ściekowej na terenie miasta Goleniów”, czy też wysokie lokaty w konkursach „Teraz Polska”

Dostrzegane jest również zaangażowanie międzynarodowe gminy, które zostało wyróżnione przez Euroregion Pomerania pamiątkową statua w 2003 r., oraz przez Radę Europy w Strasburgu w 2001 r. Dyplomem Europy, w 2003 r. Flagą Europy, a w 2008 r. Honorową Tablicą Europy.

Nazwa gminy	Charakter administracyjny gminy
Błonie	gmina miejsko-wiejska

Gmina Błonie, położona w odległości niewiele ponad 20 km na zachód od Warszawy, w ostatnich kilku latach przeżywa dynamiczny rozwój. Bliskość stolicy oraz położenie na skrzyżowaniu szlaków komunikacyjnych wschód - zachód i północ - południe miało znaczący wpływ na zainteresowanie inwestorów. Proinwestycyjne nastawienie władz Błonia, położenie oraz dostępność i atrakcyjne ceny terenów inwestycyjnych zaowocowało wieloma inwestycjami. Poza tradycyjną obecnością na terenie Gminy Błonie przemysłu rolno - spożywczego (Błonie jest chyba największym producentem keczupów i soku pomidorowego w kraju), powstało tu wiele centrów logistycznych największych firm z tej branży. Obecnie na terenie Gminy znajduje się 750.000 m² powierzchni logistycznej, co daje Gminie Błonie miano Stolicy Polskiej Logistyki.

Zmiana charakteru Gminy z rolniczego na usługowo - przemysłowo - rolniczy oraz znaczna podaż i niskie ceny terenów budowlanych przeznaczonych pod zabudowę jednorodzinną spowodowały, że po wielu latach utrzymywania się populacji Gminy Błonie na poziomie 19,5 tys mieszkańców, doszło do szybkiego przekroczenia poziomu 20 tys mieszkańców i stałej tendencji wzrostowej. Na terenach do niedawna rolniczych, powstają osiedla domów jednorodzinnych, które w przeważającej części są zasiedlane przez mieszkańców Warszawy i w niewielkim stopniu przybyszów z całego kraju.

Rozwój gospodarczy oraz znaczny i stały wzrost populacji, pozwalają, ale też i wymuszają wzmożone działania inwestycyjne samorządu. Szczególnie dużo inwestycji realizowanych jest w kierunku modernizacji i budowy infrastruktury, w szczególności drogowej. W ostatnich czterech latach zmodernizowano większość ulic na terenie miasta. Na terenach wiejskich realizowane są inwestycje drogowe w tym inwestycje z udziałem środków Unii Europejskiej. Gmina Błonie pozyskała na ten cel 12 mln zł.

Brak bezrobocia na terenie Gminy i polepszenie sytuacji finansowej, zwiększyło oczekiwania mieszkańców w sferze dostępności kultury. Odpowiedzią na te oczekiwania, była budowa nowoczesnego centrum kultury, na które Gmina otrzymała dofinansowanie ze środków UE w wysokości 11 mln zł.

W trakcie realizacji jest współfinansowana ze środków UE światłowodowa sieć szerokopasmowego dostępu do Internetu, na bazie którego zostanie uruchomiony monitoring miejski. W ramach walki z wykluczeniem cyfrowym, przekazano mieszkańcom o najniższych dochodach, 300 komputerów z dostępem do Internetu. W następnym etapie, zostanie przekazanych kolejne 150 komputerów. Projekty te, realizowane są za pieniądze z Unii Europejskiej. W sumie na różne projekty, Gmina pozyskała z funduszy Unii Europejskiej już około 30 mln zł.

Wizja rozwoju Gminy Błonie, opiera się na dalszym napływie inwestycji usługowo – przemysłowych oraz stałym wzroście populacji. Bliskość Warszawy i doskonałe położenie gwarantują, że jakiegokolwiek negatywne tendencje gospodarcze czy demograficzne, będą miały znikomy wpływ na dalszy rozwój Błonia.